

ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ ДИЗАЙНУ І МИСТЕЦТВ

Факультет	Дизайн середовища	Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Кафедра	Дизайн тканин та одягу	Рік навчання	1
Галузь знань	02 Культура і мистецтво	Вид дисципліни	Нормативна
Спеціальність	022 Дизайн	Семестри	2

ПЕРЕДДИПЛОМНА ПРАКТИКА

Семестр 2 (весна 2024 – 2025 н.р.)

Викладач	Лагода Оксана Миколаївна , док. мист., професор
E-mail	oxanalahoda@gmail.com
Заняття	за розкладом он лайн
Консультації	під час занять та за домовленістю
Адреса	ауд. 317, корпус 2, поверх 3, вул. Мистецтв, 6
Телефон	+38 097 261 81 79

КОМУНІКАЦІЯ З ВИКЛАДАЧЕМ

Поза заняттями офіційним каналом комунікації з викладачем є електронні листи в робочі дні. Умови листування: 1) в *темі* листа обов'язково має бути зазначена назва дисципліни – педагогічна практика (скорочено – ПП); 2) в полі тексту листа позначити, хто звертається – анонімні листи розглядатися не будуть; 3) файли підписувати наступним чином: *прізвище завдання* (номер або ключове слово). *Розширення: текст – doc, docx.* Окрім роздруківок для аудиторних занять, роботи, що виконані самостійно або індивідуально, мають бути надіслані на пошту викладача.

ПЕРЕДУМОВИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна не має обов'язкових передумов для вивчення. Однак, її освоєння передбачає наявність всього обсягу знань студентів з проектно-дослідницької діяльності та практичних навичок аналітичної роботи з різними матеріалами. Дисципліна ґрунтується на теоретичному матеріалі з дисципліни «Методика організації науково-дослідної та педагогічної роботи» як професійно орієнтованого, спеціалізованого курсу. Вона апелює до таких навчальних дисциплін, як: «Основи наукових досліджень», «Історія дизайну (за профспрямуванням)», «Інноваційні технології в модній індустрії», «Проектна концептуалістика» і «Концептуальне проектування».

НАВЧАЛЬНІ МАТЕРІАЛИ

1. Алексеева С.В. Підготовка майбутніх дизайнерів до розвитку професійної кар'єри: теорія і практика. Монографія. Київ: Міленіум, 2018. 484 с.
2. Колосніченко М.В., Пашкевич К.Л. Мода і одяг. Основи проектування та виробництва одягу: навч. посібник. К.: КНУТД, 2018. 236 с.
3. Малинська А. М., Пашкевич К. Л., Смирнова М. Р. Колосніченко О. В. Розробка колекцій одягу: навч. посібник. К.: ПП НВЦ Профі 2018. 242 с.
4. Чупріна Н. В., Струмінська Т. В. Сучасні технології дизайн-діяльності: навч. посібник. К.: КНУТД, 2017. 416 с.

НЕОБХІДНЕ ОБЛАДНАННЯ

Блокнот і ручка для ведення конспекту. Комп'ютерна техніка (ноутбук, планшет тощо) з можливістю демонстрації тематичних презентацій і виходу до мережі Інтернет. Програми, необхідні для виконання завдань: Microsoft Word. Швейне обладнання, манекен, необхідні текстильні (макетні) матеріали.

МЕТА Й ЗАВДАННЯ КУРСУ

Мета практики: збір та систематизація теоретичної бази та практичних дизайнерських розробок за обраною тематикою; формулювання теми дипломної роботи, її мети, завдань, обґрунтування актуальності дослідження; вихід у власну розробку ескізно-пошукової складової (модельного ряду); розробка однієї зі спроектованих моделей та її апробація в макеті; узагальнення результатів роботи в інфографіці.

Задачі практики:

- 1) вибір та обґрунтування теми дипломної роботи, загальної проблематики дослідження; формулювання мети, завдань, структури роботи; обґрунтування актуальності теми дослідження;
- 2) підбір, ознайомлення, систематизація літературних джерел; укладання списку джерел за темою дослідження;
- 3) збір, аналіз, систематизація ілюстративних матеріалів за темою дипломної роботи;
- 4) вивчення аналогічного асортиментного ряду в роботах-аналогах провідних брендів і дизайнерів одягу, аналіз тенденцій моди, визначення напрямків її розвитку в перспективі;
- 5) розробка інфографіки за результатами аналізу джерел та ілюстративних матеріалів щодо теми за результатами допроектного дослідження;
- 6) обрання джерела натхнення, формулювання концепції проекту, розробка мудборду та фор-ескізів;
- 7) виконання технічного рисунку однієї з моделей, апробація крою в макеті.

Відповідно Стандарту вищої освіти України (затвердженого МОНУ 21.12.2018 р. № 1433) дисципліна забезпечує набуття студентами таких компетентностей:

Загальних

- ЗК 1 – Здатність генерувати нові ідеї (креативність);
- ЗК 2 – Вміння виявляти, ставити та розв'язувати проблеми;
- ЗК 3 – Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності);
- ЗК 4 – Здатність працювати в міжнародному контексті;
- ЗК 5 – Здатність розробляти та керувати проектами;
- ЗК 6 – Здатність діяти соціально відповідально та свідомо;

Фахові (спеціальні)

ФК 1 – Здатність здійснювати концептуальне проектування об'єктів дизайну з урахуванням функціональних, технічних, технологічних, екологічних та естетичних вимог (відповідно до програми);

ФК 2 – Здатність проведення проектного аналізу всіх впливових чинників і складових проектування та формування авторської концепції проекту;

ФК 3 – Здатність розуміти і використовувати причинно-наслідкові зв'язки у розвитку дизайну та сучасних видів мистецтв;

ФК 6 – Здатність застосовувати у практиці дизайну виражальні художньо-пластичні можливості різних видів матеріалів, інноваційних методів і технологій;

ФК 7 – Здатність застосовувати засоби спеціального рисунку та живопису (за спеціалізаціями), а також методики використання апаратних і програмних засобів комп'ютерних технологій;

ФК 9 – Здатність створювати затребуваний на ринку та суспільно відповідальний продукт дизайну (товари і послуги);

ФК 11 – Здатність застосовувати методологію наукових досліджень на теоретичному та практичному рівні.

Завдяки цьому дисципліна забезпечує наступні програмні результати навчання:

ПРН 1 – Генерувати ідеї для вироблення креативних дизайн-пропозицій, вибудовувати якісну та розгалужену систему комунікацій, застосовувати основні концепції візуальної комунікації у мистецькій та культурній сферах;

ПРН 7 – Критично осмислювати теорії, принципи, методи та поняття з різних предметних галузей для розв'язання завдань і проблем у галузі дизайну;

ПРН 9 – Застосовувати методику концептуального проектування та здійснювати процес проектування з урахуванням сучасних технологій і конструктивних вирішень, а також функціональних та естетичних вимог до об'єкта дизайну;

ПРН 10 – Критично опрацьовувати художньо-проектний доробок українських і зарубіжних фахівців, застосовувати сучасні методики та технології наукового аналізу для формування авторської концепції, пошуку українського національного стилю;

ПРН 11 – Визначати естетичні проблеми дизайнерських шкіл та напрямків з урахуванням генезису сучасного художнього процесу в дизайні; мати синтетичне уявлення щодо історії формування сучасної візуальної культури;

ПРН 14 – Застосовувати інноваційні методи і технології роботи з матеріалами (за спеціалізаціями);

ПРН 15 – Представляти концептуальне вирішення об'єктів дизайну засобами новітніх технологій, застосовувати прийоми графічної подачі при розв'язанні художньо-проектних завдань (за спеціалізаціями).

ОПИС І СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ

II семестр містить 1 модуль: 3 кредити ECTS, 120 навчальних години.

МОДУЛЬ 1. Підготовчі роботи до виконання кваліфікаційної роботи магістра

Етап 1. Ознайомлення з програмою, календарним графіком проходження переддипломної практики та зразками документів. Розподіл студентів за місцем проходження практики. Повідомлення про систему звітності за результатами практики.

Етап 2. Формулювання теми дипломного проектування, складання змісту дипломної роботи (1-2 с.), написання вступної частини відповідно зразка.

Етап 3. Історіографія питання. Збір інформації за обраною темою, написання 1 розділу – дослідження проблеми (до 15 сторін.), систематизація списку літературних джерел (30 позицій: 10-12 – монографії, підручники, збірки матеріалів конференцій; 10-12 – публікації в наукових фахових виданнях; 10 і більше – інтернет-джерела). До списку джерел м.б. включені праці українською або англійською мовами. Не припустимо використовувати праці мовою країни-агресора.

Етап 4. Вивчення модних тенденцій в сучасному дизайні одягу, аналогів робіт дизайнерів, асортиментного ряду за призначенням (2-3 с. тексту, таблиця з аналізом ілюстрацій (5-7 брендів), з посиланнями на джерела, м.б. замальовки окремих об'єктів, схематичне зображення форм, конструкцій, композиційно-конструктивних особливостей, схем оздоблення тощо)

Етап 5. Дослідження джерела натхнення в аспекті використання в конкретній проектній розробці, виділення елементів або прийомів, які можливо використати в проекті (структурне формотворення, декоративно-кольорове заповнення форми, художньо-образне сприйняття тощо) (текст-обґрунтування, фото, замальовки, графічні пошуки образного вирішення). За результатами розробляється мудборд.

Етап 6. Розробка інфографіки щодо результатів дослідження та аналізу аналогів.

Етап 7. Формулювання концепції проектною розробки (1 с. тексту).

Етап 8. Ескізні пошуки кольорово-фактурні та графічні зображення моделей одягу – одиничні (12-20 арк. Ф:А-4).

Етап 9. Розробка фор-ескізів модельного ряду за обраною темою – фриз колекції (1 арк. Ф:А-4, 7 моделей).

Етап 10. Технічний рисунок однієї з моделей розробленого фризу колекції, виготовлення макету моделі в натуральний розмір.

Етап 11. Оформлення звіту з переддипломної практики, заповнення щоденника практики і захист результатів проведеної роботи.

ФОРМАТ ДИСЦИПЛІНИ

Етапи проходження практики відбуваються послідовно, викладачем надаються загальні та індивідуальні консультації за графіком, який погоджується з групою студентів. Самостійна робота студентів спрямована на опрацювання теоретичних та ілюстративних матеріалів за визначеною тематикою кваліфікаційної роботи магістра; на підготовку до виконання практичних завдань та розробку авторських проєктів, а також виконання макету однієї з моделей в матеріалі. Додаткових завдань для самостійної роботи не передбачено.

ФОРМАТ СЕМЕСТРОВОГО КОНТРОЛЮ

Програмою передбачено: попередній контроль (на початку практики з'ясовується якість опорних знань студентів), рубіжні етапи контролю на кожному з визначених етапів практики. Підсумковий контроль засвоєння знань – диференційований залік, – здійснюється у формі колективного обговорення проведених занять за методом «оцінка подібного подібним» та оцінювання результатів переддипломної практики колективом викладачів кафедри.

ПРАВИЛА ВИКЛАДАЧА

Організація та проведення занять і консультацій з переддипломної практики здійснюється відповідно до загальноприйнятих норм і правил поведінки у Вищій школі. Викладач координує протікання практики і створює умови для продуктивної дискусії, засвоєння необхідних питань і виконання поставлених задач. Особлива увага приділяється досягненню програмних результатів навчання. В разі необхідності, викладач має право на оновлення змісту навчальної дисципліни на основі найновіших досягнень і сучасних практик у галузі дизайну одягу та в індустрії моди, про що повинен попередити студентів завчасно. Особисті погляди викладача з тих чи інших питань не повинні стати перешкодою реалізації здобувачами вищої освіти процесу навчання. Викладач повинен створити безпечні та комфортні умови для реалізації процесу навчання. Через об'єктивні причини (хвороба тощо) викладач має право призначити додаткове заняття на вільний

день за попередньою домовленістю із студентами. Про зміни часу та місця проведення занять чи консультацій викладач інформує студентів завчасно.

ПРАВИЛА ЗДОБУВАЧА

Під час занять чи консультацій студенти повинні обов'язково вимикати звук мобільних телефонів. За необхідності вони мають право на дозвіл вийти з аудиторії (окрім заліку). В ході навчання вітається власна думка з тем занять, яка ґрунтується на аргументованій відповіді та доказах, зібраних під час практичних або самостійних занять.

ПОЛІТИКА ВІДВІДУВАНOSTI

Студент повинен виконувати графік навчального процесу та вимоги навчального плану. В обов'язковому порядку відвідувати всі види навчальних занять, передбачені навчальним планом. Пропускати заняття без поважних причин недопустимо (причини пропуску мають бути підтверджені). Запізнення на заняття не вітаються. Якщо студент пропустив певну тему, він повинен самостійно відпрацювати її

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Студенти зобов'язані дотримуватися правил академічної доброчесності (у своїх роботах тощо). Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. Якщо під час рубіжного контролю помічено копіювання чужих робіт, студент втрачає право отримати бали за тему. Якщо це відбулось в процесі модульного або екзаменаційного перегляду – студент отримує тільки ті бали, що були зараховані за попередні етапи контролю.

Корисні посилання: <https://www.toybytoy.com/stuff/Interesting-acrylic-painting-techniques>; <https://www.livemaster.ru/topic/2873199-kurs-po-okrashivaniyu-tkanej-v-tehnike-shibori-uzelkovyj-batik> ; <https://irenabatik.ru/batik-obuchenie/batik-texniki/uzelkovyj-batik.html>

СТРУКТУРА ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ. Розподіл годин

№ з/п	Вид заняття	Тема (зміст) заняття чи консультації	К-ть годин	Примітки (результати)
1	бесіда	Вступна: Ознайомлення з програмою, календарним графіком проходження переддипломної практики та зразками документів. Розподіл студентів за місцем проходження практики. Повідомлення про систему звітності за результатами практики	2	
2.	бесіда, консультації	Формулювання теми дипломного проектування, складання змісту дипломної роботи (1-2 с.), написання вступної частини відповідно зразка.	2	2 год. на самостійне формулювання
3.	бесіда, консультації	Історіографія питання. Збір інформації за обраною темою, написання 1 розділу – дослідження проблеми (до 15 сторін.), систематизація списку літературних джерел (30 позицій: 10-12 – монографії, підручники, збірки матеріалів конференцій; 10-12 – публікації в наукових фахових виданнях; 10 і більше – інтернет-джерела). До списку джерел м.б. включені праці українською або англійською мовами. Не припустимо використовувати праці мовою країни-агресора	2	2 год. на пошукову роботу з джерелами і оформлення списку
4.		Вивчення модних тенденцій в сучасному	2	2 год. на

	бесіда, консультації	дизайні одягу, аналогів робіт дизайнерів, асортиментного ряду за призначенням (2-3 с. тексту, таблиця з аналізом ілюстрацій (5-7 брендів), з посиланнями на джерела, м.б. замальовки окремих об'єктів, схематичне зображення форм, конструкцій, композиційно-конструктивних особливостей, схем оздоблення тощо)		опрацювання зібраних матеріалів
5.	бесіда, консультації	Дослідження джерела натхнення в аспекті використання в конкретній проектній розробці, виділення елементів або прийомів, які можливо використати в проекті (структурне формотворення, декоративно-кольорове заповнення форми, художньо-образне сприйняття тощо) (текст-обґрунтування, фото, замальовки, графічні пошуки образного вирішення). За результатами розробляється мудборд	2	2 год. на опрацювання зібраних матеріалів
6.	Індивід. консультації	Розробка інфографіки щодо результатів дослідження та аналізу аналогів.	2	8 год. СРС
7.	Індивід. консультації	Формулювання концепції проектної розробки (1 с. тексту)	2	2 год. на самостійне формулювання
8.	бесіда, консультації	Ескізні пошуки кольорово-фактурні та графічні зображення моделей одягу – одиничні (12-20 арк. Ф:А-4)	2	8 год. СРС
9.	бесіда, консультації	Розробка фор-ескізів модельного ряду за обраною темою – фриз колекції (1 арк. Ф:А-4, 7 моделей)	2	8 год. СРС
10	Індивід. консультації	Технічний рисунок однієї з моделей розробленого фризу колекції, виготовлення макету моделі в натуральний розмір	8	10 год. СРС
11.	бесіда, консультації індивід. консультації	Оформлення звіту з переддипломної практики, заповнення щоденника практики і захист результатів проведеної роботи	8	10 год. СРС
	Коллективне обговорення та оцінка результатів проведення студентами переддипломної практики. Підсумки.		2	

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Національна	Бали	ECTS	Диференціація А (внутрішня)		Національна	Бали	ECTS
відмінно	90–100	A	A+	98–100	задовільно	64–74	D
			A	95–97		60–63	E
			A-	90–94	незадовільно	35–59	FX
добре	82–89	B			незадовільно (повторне проходження)	0–34	F
	75–81	C					

РОЗПОДІЛ БАЛІВ

Тема	Форма звітності	Бали
Етап 1-6	Поточний контроль	0–40
Етап 7-11	Поточний контроль	0-40
	Захист і обговорення результатів	0-20
	Всього балів	100

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

- 90-100 балів** («відмінно» за національною шкалою, А — за шкалою ECTS) може отримати студент, який в повному обсязі опанував матеріал практичного та теоретичного курсу практики; творчо підійшов до виконання завдання, логічно побудував і професійно провів тематичне аудиторне заняття; надав значний об'єм додаткової інформації за джерелами з відповідної теми. Крім того, виявив креативний підхід до виконання завдання практики, брав участь та переміг (посів 1-3 місце) у міжнародних або всеукраїнських конкурсах та акціях, студентських олімпіадах чи наукових конференціях з дизайну за тематикою педагогічної практики.
- 82-89 балів** («добре» за національною шкалою, В — за шкалою ECTS) отримує студент, який добре опанував матеріал практичного та теоретичного курсу, вчасно та якісно справився з усіма поставленими завданнями, творчо підійшов до виконання цих завдань, але при цьому зробив декілька незначних помилок.
- 74-81 балів** («добре» за національною шкалою, С — за шкалою ECTS) отримує студент, який в цілому добре опанував матеріал практичного та теоретичного курсу, вчасно та якісно справився з більшістю поставлених завдань, достатньо творчо підійшов до виконання цих завдань, але при цьому виконана робота мала значні недоліки.
- 64-73 балів** («задовільно» за національною шкалою, D — за шкалою ECTS) отримує студент, який не в повному обсязі опанував матеріал практичного та теоретичного курсу, справився з переважною більшістю поставлених завдань або виконав усі завдання на недостатньо професійному рівні, при цьому виконана робота мала значні недоліки (неохайність виконання, відсутність творчого підходу тощо).
- 60-63 балів** («задовільно» за національною шкалою, E — за шкалою ECTS) отримує студент, який в недостатньому обсязі опанував матеріал практичного та теоретичного курсу, справився з основними з поставлених завдань, але при цьому виконана робота має багато значних недоліків (неохайність виконання, відсутність творчого підходу, невчасна подача виконаної роботи тощо).
- 35-59 балів** («незадовільно» за національною шкалою, FX — за шкалою ECTS) отримує студент, який не впорався із головними задачами педагогічної практики, тобто не опанував більшість тем практичного та теоретичного курсу, пропускав заняття без поважних причин, допустив значну кількість суттєвих помилок при виконанні завдань. Про відсутність належних знань та умінь свідчать незадовільні підсумки поточного контролю. У цьому випадку для одержання оцінки потрібна значна додаткова робота по виконанню усіх завдань дисципліни відповідно програми курсу і повторна перездача.
- 1-34 балів** («незадовільно» за національною шкалою, F — за шкалою ECTS) отримує студент, який не володіє знаннями з педагогічної практики, не виконав її програму і, відповідно, не впорався з поточними перевітками та не зміг провести тематичне лекційне заняття. В цьому випадку передбачений обов'язковий повторний курс навчання.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Розширений список літератури наведено у методичних матеріалах. Також на заняттях викладач може порекомендувати додаткові джерела інформації.

Базова

1. Алексеева С. В. Підготовка майбутніх дизайнерів до розвитку професійної кар'єри: теорія і практика. Монографія. Київ: Міленіум, 2018. 484 с.
2. Гурдіна, Владислава Василівна. Трансформації українського традиційного вбрання в дизайні сценічного костюма [Текст] : дис. ... канд. мистецтвознав. : 17.00.07 / Гурдіна Владислава Василівна ; Харк. держ. акад. дизайну і мистец. Х., 2012. 180
3. Дизайн одягу в полікультурному просторі: монографія/ М. В. Колосніченко, К. Л. Пашкевич, Т. Ф. Кротова та інші. К.: КНУТД, 2020. 268 с.
4. Кокоріна Г.В. Чоловічий костюм в Україні XVII-XIX століть. Методи практичної реконструкції: монографія. К.: КНУТД, 2019. 140 с.
5. Колосніченко М.В., Пашкевич К.Л. Мода і одяг. Основи проектування та виробництва одягу: навч. посібник. К.: КНУТД, 2018. 236 с.
6. Лагода О. Естетичний дискурс дизайну: проблематизація, маніфестація, репрезентація. Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Дрогобич: Видавничий дім «Гельветика», 2021. Вип. 40. С.51-56
7. Малинська А. М., Пашкевич К. Л., Смирнова М. Р. Колосніченко О. В. Розробка колекцій одягу: навч. посібник. К.: ПП НВЦ Профі 2018. 242 с.
8. Ніколаєва Т. В. Тектоніка формоутворення костюма: навч. посібник (видання третє, доповнене). К.: Арістей, 2011. 376 с.
9. Тканко З.. Мода в Україні ХХ століття : монографія ; АВТОГРАФ. Львів : Артос , 2015. 232 с.
10. Чупріна Н. В., Струмінська Т. В. Сучасні технології дизайн-діяльності: навч. посібник. К.: КНУТД, 2017. 416 с.

Допоміжна

11. Ашеро́в Т., Бойчук О., Голобородько В., Свірко В. Дизайн та ергономіка. Термінологічний словник. Харків: УПА, 2008.
12. Будяк В. В. Колористичні та орнаментально-декоративні прийоми "гламуризації" одягу та доповнень до нього. Вісник Харківської державної академії дизайну і мистецтв. 2015. № 8. С. 4-7.
13. Васіна, З.О. Український літопис вбрання [Текст] : книга- альбом. Т.2 : XIII- початок ХХ століття: Науково-художні реконструкції / З. О. Васіна. - К. : Мистецтво, 2006. 448с.
14. Гардабхадзе І.А. Культурна спадщина України в наукових дослідженнях і художній творчості дизайнерів нового покоління. Традиції та но-вації у вищій архітектурно-художній освіті: зб. наук. пр. Харків : ХДАДМ, 2013. № 2. С. 221-227.
15. Будяк В. В. Особливості формоутворення гламурного костюма 1930 – 1950-х років. Art and Design. 2018. № 3. С. 65-74.
16. Гардабхадзе І.А. Особливості наукового підходу до вирішення актуальних проблем дизайну одягу. Вісник Харківської державної ака-демії дизайну і мистецтв. Мистецтвознавство. Архитектура. 2012. № 15. С. 7-10.
17. Єременко І.І. Проектно-художня структура костюма в сучасному дизайні: Дисертація канд. наук: 17.00.07, Харків. держ. акад. дизайну і мистецтв. Харків, 2014. 200 с.
18. Кісіль М.В. Концепції формоутворення костюму в західноєвропейському дизайні ХХ

століття: витоки, розвиток, тенденції : Дис... канд. наук: 17.00.07 2010.

20. Лагода О.М. Художньо-образні особливості костюма в дизайні одягу кінця ХХ - початку ХХІ століття : дис... канд. мистецтвознавства: 17.00.07 / Харківська держ. академія дизайну і мистецтв. Х., 2007. 275арк.

21. Федина О. Особливості художньо-образної системи українського народного костюма кінця ХІХ – початку ХХ століть. Народознавчі зошити: двомісячник ІН НАНУ. Ч. 5-6. Львів, 2008. С. 502-511.

22. Федина О. Український народний костюм кінця ХІХ – початку ХХ століть: теоретико-естетичний аналіз (до 130-річчя від дня народження Олени Кульчицької). Українське мистецтвознавство: матеріали, дослідження, рецензії: збірник наук. праць ІМФЕ ім. М. Рильського НАНУ. Вип.8. К., 2008. С. 111-114.

23. Федина О. Український народний костюм у контексті виставкової діяльності в Європі другої половини ХІХ ст. Вісник ХДАДМ. Харків, 2011. Вип. № 7. Мистецтвознавство. С.182-186.

Рекомендовані посилання:

ВІСНИК ХДАДМ <https://ksada.org/v2020.html>

ВІСНИК ЛНАМ <https://visnyk.lnam.edu.ua>

ART&DESIGN <https://artdesign.knutd.edu.ua/archiv/>

НАРОДОЗНАВЧІ ЗОШИТИ <https://nz.lviv.ua/category/archive/>